

Spis treści tomu II

ROZDZIAŁ 15

Choroby układu moczowego 461 *Teresa Wyszzyńska*

Rozpoznawanie chorób układu moczowego	461
Zakażenie układu moczowego	464
Kamica układu moczowego	468
Idiopatyczny zespół nerczycowy	470
Pierwotne kłębuszkowe zapalenie nerek	474
Ostre kłębuszkowe zapalenie nerek	474
Postępujące kłębuszkowe zapalenie nerek	475
Nefropatia IgA	477
Wrodzone i dziedziczne glomerulopatie	477
Wrodzone zespoły nerczycowe (WZN)	478
Zespół Alporta	478
Krwinkomocz rodzinny	479
Wrodzone tubulopatie	479
Zwyrodnienie wielotorbielowate nerek	480
Ostra niewydolność nerek	480
Zespół hemolityczno-mocznicowy	483
Przewlekła niewydolność nerek	484

ROZDZIAŁ 16

Choroby układu nerwowego i zaburzenia psychiczne 487

Choroby układu nerwowego	487
<i>Jagna Czochańska</i>	
Wady rozwojowe układu nerwowego (o.u.n.)	487
Przepukliny oponowo-nerwowe mózgu i rdzenia	488
Przedomózgowie jednokomorowe	489
Hipoplazja mózdzku lub robaka	489
Dysgeneza ciała modzełowego	490
Wady płaszcza i półkul mózgowych	490
Dysplazje korowe ogniskowe i rozlane	490
Zespoły nerwowo-skinne (fakomatozy)	490
Nerwiakowłókniakowatość (neurofibromatoza) ..	490

Stwardnienie guzowate (<i>sclerosis tuberosa</i> , choroba Bourneville'a-Pringle'a)	491
Mózgowe porażenie dziecięce	492
Porażenie połowicze	492
Obustronne porażenie połowicze	492
Obustronne porażenie kurczowe	493
Postać pozapiramidowa	493
Postać mózdkowa	493
Postać mieszana	493
Wodogłowie	494
Nowotwory ośrodkowego układu nerwowego	495
Napady drgawkowe i padaczki wieku dziecięcego ...	497
Encefalopatia padaczkowa z hipsarytmią (zespół Westa)	499
Łagodna padaczka z iglicami w okolicy centralno-skroniowo-środkowej	499
Dziecięca padaczka z napadami nieświadomości ..	499
Drgawki gorączkowe	499
Bóle głowy	500
Postępujące choroby ośrodkowego układu nerwowego	501
Choroby nerwowo-mięśniowe	502
Dystrofia mięśniowa Duchenne'a	502
Rdzeniowy zanik mięśni	502
Miastenia	503
Zaburzenia psychiczne	504
<i>Jadwiga Komender</i>	
Etiologia i patogenezę zaburzeń psychicznych u dzieci i młodzieży	504
Czynniki biologiczne	504
Czynniki psychospołeczne	505
Upośledzenie umysłowe (UU)	506
Reakcja przystosowawcza	507
Reakcje emocjonalne w wieku wczesnodziecięcym ...	507
Zaburzenia łaknienia	507
Zaburzenia snu	508
Przejawy agresji u dzieci	508
Przejawy lęku u dzieci	508

X Spis treści

Lęk przed separacją	509	Fizjologia i zaburzenia okresu dojrzewania	537
Fobie	509	<i>Izabela Rogozińska, Barbara Rymkiewicz-Kluczyńska</i>	
Lęk społeczny	509	Fizjologia okresu dojrzewania	537
Uogólnione zaburzenie lękowe	509	Przedwczesne dojrzewanie płciowe	540
Zaburzenie lękowe z napadami lęku (lęk paniczny)	510	Opóźnione dojrzewanie płciowe	541
Autyzm dziecięcy	510	Choroby tarczycy	542
Zespół Aspergera	510	<i>Anna Kucharska, Barbara Rymkiewicz-Kluczyńska</i>	
Zaburzenia funkcjonowania społecznego we wczesnym dzieciństwie, wieku szkolnym i młodzieńczym	511	Wole	543
Mutyzm wybiórczy	511	Niedoczynność tarczycy (hipotyreoza)	543
Moczenie mimowolne nieorganiczne	511	Nadczynność tarczycy	545
Zanieczyszczanie się kałem	512	Zespoły oporności na hormony tarczycy	546
Tiki	512	Choroba guzkowa i raki tarczycy u dzieci	546
Specyficzne zaburzenia rozwoju mowy	513	Zaburzenia czynności nadnerczy	547
Specyficzne zaburzenia rozwoju umiejętności szkolnych (dysleksja, dysgrafia)	513	<i>Danuta Janczarska, Grażyna Miszkurka</i>	
Zaburzenia zachowania	514	Nadczynność kory nadnerczy	547
Zaburzenie hiperkinetyczne (zespół nadpobudliwości psychoruchowej)	514	Niedoczynność kory nadnerczy	548
Zaburzenia konwersyjne	515	Wrodzony przerost nadnerczy	549
Zaburzenia obsesyjno-kompulsyjne	516	Hiperaldosteronizm	551
Zaburzenia nastroju	517	Hipoadosteronizm	551
Depresja	517	Choroby rdzenia nadnerczy	551
Mania	517	Phaeochromocytoma	551
Zachowania samobójcze	518	Neuroblastoma	552
Zaburzenia psychotyczne	518	Zaburzenia wielogruzołowe	552
Schizofrenia	519	<i>Grażyna Miszkurka, Barbara Rymkiewicz-Kluczyńska</i>	
Jadłowstręt psychiczny	520	Autoimmunologiczne zespoły wielogruzołowe ...	552
Żarłoczność psychiczna	520	Zespoły mnogiej gruczołowości wewnętrzwydzielniczej	553
ROZDZIAŁ 17		Zaburzenia gospodarki wodnej	554
Zaburzenia hormonalne w wieku rozwojowym	522	<i>Krystyna Grela</i>	
Hormony – miejsce ich wytwarzania, komórki docelowe, receptory komórkowe, wydzielanie pulsacyjne ..	522	Wazopresyna – wydzielanie i działanie	554
<i>Barbara Rymkiewicz-Kluczyńska, Anna Kucharska</i>		Pragnienie	554
Niektóre problemy endokrynologiczne u noworodków	524	Moczówka prosta	555
<i>Joanna Węlc-Dobies, Barbara Rymkiewicz-Kluczyńska</i>		Zespół nieadekwatnego wydzielania ADH	556
Zaburzenia czynności tarczycy	524	Hipernatremia pochodzenia ośrodkowego	557
Zaburzenia gospodarki węglowodanowej	526	Zaburzenia gospodarki wapniowo-fosforanowej	557
Zaburzenia gospodarki wapnia, fosforu i magnezu	526	<i>Magdalena Grajewska-Ferens,</i>	
Noworodki z wewnątrzmacicznym zahamowaniem wzrastania	527	<i>Barbara Rymkiewicz-Kluczyńska</i>	
Zaburzenia różnicowania płci	528	Niedoczynność przytarczyc	558
<i>Anna Kucharska</i>		Rzekoma niedoczynność przytarczyc	559
Prawidłowe różnicowanie płci męskiej (kariotyp 46:XY)	528	Nadczynność przytarczyc	559
Prawidłowe różnicowanie płci żeńskiej (kariotyp 46:XX)	529	Krzywica	559
Zaburzenia różnicowania płci	529	Cukrzyca wieku rozwojowego	560
Wzrastanie i jego zaburzenia	531	<i>Beata Pyrżak</i>	
<i>Barbara Rymkiewicz-Kluczyńska</i>		Klasyfikacja i rozpoznawanie cukrzycy	560
Niedobór wzrostu	531	Epidemiologia cukrzycy	561
Zaburzenia wzrostu niezależne od zaburzeń hormonalnych	533	Patogeneza cukrzycy typu 1	561
Zaburzenia wzrostu zależne od zaburzeń hormonalnych	534	Mechanizm działania insuliny i zaburzenia metaboliczne w cukrzycy typu 1	562
Wzrost nadmierny	536	Hipoglikemia i śpiączka hipoglikemiczna	565
		Powikłania późne	566
		Inne rzadkie postaci cukrzycy u dzieci	566

ROZDZIAŁ 18**Zapalne choroby reumatyczne w wieku rozwojowym**

Katarzyna Rostropowicz-Denisiewicz

Zapalne choroby reumatyczne 568

Wprowadzenie w zagadnienia zapalnych chorób reumatycznych (ZCHR) 568

Młodzieńcze idiopatyczne zapalenie stawów (MIZS) 570

Mianownictwo i klasyfikacja 570

Epidemiologia 571

Młodzieńcze idiopatyczne zapalenie stawów (MIZS) o początku uogólnionym 571

Młodzieńcze idiopatyczne zapalenie stawów o początkowym zajęciu niewielu stawów (skapostawowe) 572

Młodzieńcze idiopatyczne zapalenie stawów (MIZS) o początku wielostawowym 576

Ogólne zasady leczenia młodzieńczego idiopatycznego zapalenia stawów 576

Młodzieńcze spondyloartropatie (MSPA) 579

Definicja 579

Etiopatogeneza 580

Kryteria Amora 580

Zesztywniające zapalenie stawów kręgosłupa (ZZSK) 581

Młodzieńcze łuszczykowe zapalenie stawów (MLZS) 582

Choroby jelit o podłożu immunologicznym 582

Zespół Reitera 583

Zapalenie stawów towarzyszące różnym postaciom trądziku 583

Leczenie młodzieńczych spondyloartropatii 583

Zapalenie stawów związane z czynnikami infekcyjnymi 584

Gorączka reumatyczna (GR) 584

Definicja 584

Patomechanizm 585

Epidemiologia 585

Rozpoznawanie 586

Objawy kliniczne i przebieg 586

Leczenie i zapobieganie 587

Diagnostyka różnicowa 588

Infekcyjne zapalenie stawów 588

Choroby tkanki łącznej 591

Młodzieńczy toczень rumieniowaty układowy 591

Występowanie młodzieńczego tocznia rumieniowatego układowego (MTRU) 592

Etiologia i patogeneza 592

Rozpoznanie i objawy kliniczne MTRU 593

Zespół antyfosfolipidowy (antiphospholipid syndrome = APS) 596

Zespół tocznia noworodkowego 596

Przebieg i rokowanie 597

Zasady leczenia 597

Zapalenie skórno-mięśniowe (ZSM) 598

Twardzina (*sclerodermia*) i zespoły nakładania 601

Młodzieńcza twardzina układowa 601

Twardzina ograniczona 603

Eozynofilowe zapalenie powięzi (*fascitis eosinophila*) 604

Zespoły nakładania (overlap syndrom) 604

Mieszana choroba tkanki łącznej (*collagenosis mixta*, mixed connective tissue disease = MCTD) 604

Zespół Sjögrena 605

Pierwotne układowe zapalenie naczyń (nekrotyzujące zapalenie naczyń) 606

Choroba (plamica) Schönleina-Henocha 606

Guzkowe zapalenie tętnic (GZT) 607

Zespół Kawasaki 608

Mikroskopowe zapalenie wielonaczyniowe 609

Ziarniniak Wegenera 610

Zapalenie naczyń typu Churga-Straussa 610

Choroba Takayasu 610

ROZDZIAŁ 19**Choroby zakaźne** 611

Zbigniew Rudkowski

Zakażenia paciorkowcowe 611

Zakażenia paciorkowcami grupy A (GAS) 611

Zakażenia paciorkowcami grupy B (GBS) 614

Zakażenia wywołane przez paciorkowce alfa-hemolizujące lub niehemolizujące 615

Zakażenia wywołane przez pneumokoki (*S. pneumoniae*) 615

Zakażenia gronkowcowe 616

Zakażenia wywołane dwóinką zapalenia opon mózgowo-rdzeniowych (*Neisseria meningitidis*) 618Zakażenia wywołane przez *Moraxella catarrhalis* (*Branhamella*) 619Zakażenia wywołane przez *Kingella kingae* 620Zakażenia wywołane przez *Enterobacteriaceae* 620

Salmonelloza 620

Czerwotka bakteryjna 620

Zakażenia innymi pałeczkami Gram-ujemnymi 621

Zakażenia *Escherichia coli* 621

Jersinioza 622

Zakażenia wywołane przez inne pałeczki Gram-ujemne, nienależące do *Enterobacteriaceae* 622

Cholera 622

Zakażenia *Pseudomonas* 622Zakażenia wywołane przez Gram-ujemne *Coccobacilli* 623Zakażenia *Haemophilus influenzae* 623

Krzusiec (koklusz) 624

Zakażenia wywołane przez *Legionella* 625Zakażenia wywołane przez *Campylobacter* 625

Zakażenia wywołane przez bakterie wydzielające egzotoksyny 626

Błonica 626

Tężec (*tetanus*) 626Zatrucie jadem kiełbasianym (*botulismus*) 627

Zgorzel gazowa 627

Choroby wywołane przez krętki 628

Choroba z Lyme (borelioza, krętkowica kleszczowa) 628

Leptospiroza 629

Choroby wywołane przez *Mycoplasma* i *Ureaplasma* (mikoplazmoza) 629Zakażenia wywołane przez *Chlamydia* (chlamydia) 630Choroba ptasia (*psittacosis*). Ornitioza 630

XII Spis treści

Nokardioza	630	Choroby pasożytnicze	678
Brucelloza	631	<i>Zdzisław Dziubek</i>	
Choroba kociego pazura (<i>lymphoreticulosis benigna</i>)	631	Wstęp	678
Listerioza	631	Ogólna epidemiologia chorób pasożytniczych	678
Promienica (aktynomikoza)	631	Ogólna patogenez	678
Choroby wirusowe	631	Inwazje pierwotniakowe	679
Odra – <i>morbilli</i>	631	Giardioza	679
Różyczka – <i>rubeola</i>	632	Rzęsistkowica	680
Zakażenie parwowirusem B19. Rumień zakaźny (<i>erythema infectiosum</i>)	634	Toksoplazmoza	681
Zakażenie wirusem HHV6. Rumień nagły, czyli gorączka trzydniowa. <i>Erythema subitum</i> . <i>Roseola infantum</i>	634	Pneumocystoza	684
Zakażenie wirusem HHV7 i HHV8 (human Herpesvirus 7, 8)	635	Kryptosporidioza	685
Grypa (<i>influenza</i>)	635	Izosporoza	685
Grypa ptasia wywołana szczepem H5N1	637	Balantidioza	685
Zakażenie RSV (respiratory syncytial virus)	638	<i>Dientamoeba fragilis</i>	686
Zakażenie wywołane przez metapneumowirus ludzki (hMPV)	640	Robaczycy tkankowe	686
SARS (severe acute respiratory syndrome)	641	Toksokaroza	686
Choroby adenowirusowe	641	Larwa wędrująca skóra	687
Nagminne zapalenie ślinianki przyusznej. Świnka (<i>parotitis epidemica, mumps</i>)	642	Włośnica	687
Zakażenia rotawirusowe oraz innymi wirusami biegunkowymi (norowirusy)	642	Nicień przewodu pokarmowego	688
Zakażenia enterowirusowe	643	Glistnica	689
Zakażenia herpeswirusowe. Zakażenia opryszczkowe	645	Owsica	689
Zakażenia arbowirusowe	650	Trichurioza	690
Gorączki krwotoczne i zakażenia hantawirusowe	650	Węgorzycza – strongyloidoza	690
Kleszczowe zapalenie opon i mózgu, czyli wczesnoletnie zapalenie opon i mózgu (central european encephalitis)	651	Anisakioza	691
Wścieklizna (<i>lyssa, rabies</i>)	651	Trichostrongyloza	692
Wirusowe zapalenie wątroby (<i>hepatitis viralis</i>)	653	Tasiemczyca (<i>cestodosis</i>)	692
Wirusowe zapalenie wątroby A – wzv A (<i>hepatitis viralis A</i>)	653	Tasiemce (<i>Taenia saginata, Taenia solium</i>)	692
Wirusowe zapalenie wątroby B – wzv B (<i>hepatitis viralis B</i>)	653	Wągrzyca	693
Zapalenie wątroby C (<i>hepatitis viralis C</i>)	657	Difylobotrioza	694
Wirusowe zapalenie wątroby E (<i>hepatitis E</i>)	657	Bąblowica	694
Wirusowe zakażenie HGV, TTV, SEN	658	Przywry (<i>Trematodes</i>)	695
Wirusowe zapalenie wątroby D (<i>hepatitis D</i>)	658	Motylica wątrobowa	695
Choroby o prawdopodobnej etiologii zakaźnej	658	Najczęściej przywlekane do Polski tropikalne choroby	
Zespół Kawasaki	658	pasożytnicze	696
Zespół Reye'a	658	Zimnica (malaria)	696
Zapalenie opon mózgowo-rdzeniowych u dzieci	659	Pełzakowica	699
Wstrząs septyczny	664	Leiszmanioza	701
Zakażenie wirusem nabytego niedoboru odporności (HIV) i zespół nabytego niedoboru odporności (AIDS) u dzieci	665	Schistosomoza	702
Zakażenia w stanach niedoboru odporności u dzieci	669	Pasożyty zewnętrzne – ektopasożyty	703
Zakażenia matczyino-plodowe (<i>infectio materno-foetalis</i>). Zespół TORCH	671	Zakażenia grzybicze	706
Zapalenie węzłów chłonnych (<i>lymphadenitis</i>) u dzieci	673	<i>Barbara Kowalewska-Kantecka</i>	
Biegunki zakaźne u dzieci (<i>diarrhoea infantum</i>)	674	Grzybice powierzchniowe	707
Zakażenia układu oddechowego u dzieci	676	Grzybice skórne	707
		Grzybice podskórne	708
		Grzybice układowe – inwazyjne	708
		Uogólnione zakażenia innymi grzybami	710
		Zasady leczenia	712
		Gruźlica (<i>tuberculosis</i>)	714
		<i>Zbigniew Rudkowski</i>	
		Etiologia	714
		Dane epidemiologiczne	714
		Ewolucja zakażenia gruźlicą u dzieci	715
		Postacie gruźlicy u dzieci	715
		Zakażenie pierwotne bezobjawowe (latentne)	715
		Postacie płucne	717
		Gruźlicze zapalenie opon mózgowo-rdzeniowych (<i>meningoencephalitis tbc</i>)	718
		Gruźlicze zapalenie węzłów chłonnych (<i>lymphadenitis tbc</i>)	719

Gruźlica układu moczowego	719	Szczepienia w chorobach przewlekłych	752
Gruźlica kości i stawów	719	Szczepienia w innych stanach i jednostkach chorobowych	753
Inne, rzadsze postacie gruźlicy pozapłucnej	719		
Gruźlica pre- i perinatalna	720	ROZDZIAŁ 21	
Gruźlica w okresie po pokwitaniu	720	Choroby oczu u dzieci	754
Gruźlica popierwotna (<i>tuberculosis postprimaria</i>) ..	720	<i>Mirosława Szreter</i>	
Rozpoznawanie gruźlicy	720	Budowa i odrębności narządu wzroku u dzieci	754
Leczenie	721	Wywiad i badanie narządu wzroku	755
Leczenie gruźlicy u noworodka i matki	722	Zaburzenia rozwojowe oczodołu	755
Zapobieganie gruźlicy i przepisy sanitarne	723	Choroby powiek	756
Choroby wywołane przez prątki atypowe, tj. mikobakterie niegruźlicze (<i>Mycobacteria other than tuberculosis</i> = MOTT)	723	Wady rozwojowe	756
		Bakteryjne i wirusowe zakażenia powiek	756
ROZDZIAŁ 20		Choroby narządu łzowego	756
Wybrane zagadnienia z immunologii klinicznej	724	Choroby spojówek	757
<i>Ewa Bernatowska</i>		Wrodzone anomalie rogówki	757
Dojrzewanie układu odporności	724	Wrodzone anomalie tęczówek	757
Nieswoiste mechanizmy ochronne	724	Choroby soczewki	757
Swoiste mechanizmy ochronne	725	Jaskra wrodzona	758
Testy laboratoryjne stosowane w diagnostyce zaburzeń odporności	727	Zapalenie błony naczyniowej	759
Diagnostyka niedoborów odporności humoralnej ..	727	Siatkówczak	761
Diagnostyka zaburzeń odporności komórkowej ..	728	Choroby nerwu wzrokowego	761
Diagnostyka zaburzeń fagocytarnych	729	Choroby siatkówki	762
Inne badania diagnostyczne	729	Guzy oczodołu	763
Badania genetyczne i diagnostyka prenatalna	730	Zaburzenia refrakcji (wady wzroku)	763
Pierwotne niedobory odporności	730	Zez	764
Pierwotne niedobory z przewagą defektu przeciwciał	731	ROZDZIAŁ 22	
Niedobory odporności komórkowej	734	Choroby nosa, uszu, gardła i krtani	765
Inne niedobory odporności	737	<i>Mieczysław Chmielik</i>	
Niedobory odporności występujące w różnych wrodzonych i dziedzicznych zespołach chorobowych	740	Choroby nosa	765
Niedobór składowych układu dopełniacza	740	Ostry kataralny nieżyt nosa	765
Zaburzenia funkcji fagocytarnych	741	Ostre zapalenie zatok sitowych	766
Szczepienia ochronne	742	Przewlekłe infekcje nosa i zatok	766
Choroby zakaźne przed erą szczepień	743	Przewlekające się infekcje nosa i zatok przynosowych	768
Program szczepień ochronnych – szczepienia obowiązkowe	743	Urazy nosa	768
Program szczepień ochronnych – szczepienia zalecane	745	Choroby tkanki limfatycznej pierścienia Waldeyera ..	769
Bezpieczeństwo szczepień ochronnych	746	Przerost migdałka gardłowego	769
Ogólne zasady wykonywania szczepień	746	Migdałki podniebienne	769
Odstępy między szczepieniami	747	Angina	769
Rozwój poszczepiennej reakcji immunologicznej oraz ocena układu odporności przed szczepieniami ochronnymi	748	Zapalenie gardła	770
Ocena układu odporności umożliwiająca podjęcie decyzji o zakwalifikowaniu czy zwolnieniu dziecka ze szczepień	748	Choroby krtani, tchawicy i przełyku	770
Szczepienia ochronne po kontakcie z chorobą zakaźną	748	Zapalenie krtani	770
Reakcje w przebiegu szczepień ochronnych	749	Wady wrodzone krtani	771
Szczepienia ochronne u dzieci z niedoborami odporności	749	Oparzenie przełyku	771
Szczepienia u wcześniaków i noworodków	751	Choroby uszu	771
Szczepienia w chorobach układu nerwowego	751	Ucho zewnętrzne	771
		Ucho środkowe	772
		Ucho wewnętrzne	773
		Niedosłuch	773
		Choroby ślinianek	773
		ROZDZIAŁ 23	
		Wybrane zagadnienia z chirurgii dziecięcej ..	774
		<i>Wojciech Kamiński</i>	
		Specyfika chirurgii wieku dziecięcego	774
		Transport noworodka	775

XIV Spis treści

Regulacja temperatury	775	Etiopatogeneza	795
Zapobieganie utracie ciepła	775	Klasyfikacja SIDS	796
Zakażenia	775	Czynniki ryzyka	796
Zakażenie odpepkowe u noworodka	776	Rozpoznanie	797
Noworodkowe martwicze zapalenie jelita	776	Postępowanie diagnostyczne	798
Ostre krwipochodne zapalenie kości	777	Zapobieganie	798
Ostre zapalenie wyrostka robaczkowego	777		
Choroby głowy i szyi	779	ROZDZIAŁ 25	
Wady skrzepopochodne	779	Postępowanie w stanach zagrożenia życia	800
Pozostałości przewodu tarczowo-językowego	779	<i>Tadeusz Szreter</i>	
Kręcz mięśnia szyi	780	Stan zagrożenia życia	800
Rozszczep podniebienia pierwotnego i wtórnego ..	780	Ostra niewydolność oddychania	801
Chirurgiczne przyczyny zaburzeń oddychania u no-		Niewydolność krążenia	802
worodka	781	Wstrząs	803
Wrodzona przepuklina przeponowa	781	Nagłe zatrzymanie krążenia (NZK)	805
Wrodzona rozedma płatowa płuca	782	Resuscytacja krążeniowo-oddechowa	805
Wrodzona atrezja przełyku	782	Postępowanie w NZK	805
Wady wrodzone przewodu pokarmowego	783	Postępowanie specjalne	812
Wrodzona niedrożność dwunastnicy	784	Leki w resuscytacji krążeniowo-oddechowej	812
Zarośnięcie i zwężenie jelita cienkiego i grubego ..	784	Leczenie migotania komór	813
Zarośnięcie dróg żółciowych	785	Postępowanie w asystolii	813
Przerostowe zwężenie odźwiernika	785	Kiedy przerwać resuscytację	813
Wgłobienie	787	Kiedy nie rozpoczynać resuscytacji	813
Wady związane z przewodem pęcherzykowo-jelito-		Zatrucia	814
wym	787	Zatrucia przypadkowe	814
Krwawienia z przewodu pokarmowego	788	Pierwsza pomoc w miejscu zatrucia i w czasie	
Wady ośrodkowego układu nerwowego	789	transportu	816
Przepuklina mózgowo-rdzeniowa i wodogłowie ...	789	Postępowanie lekarza pierwszego kontaktu	818
Wady ściany jamy brzusznej	789	Schemat postępowania w poszczególnych jednost-	
Przepuklina pachwinowa i wodniak jądra	789	kach opieki zdrowotnej	821
Przepuklina pępkowa	790	Zgłaszanie zatruc	822
Przepuklina pepwinowa	790	Ośrodki leczenia ostrych zatruc	822
Wrodzone zniekształcenia ściany klatki piersiowej ...	790	Stan drgawkowy	824
Wady układu moczowo-płciowego	791	Utrata przytomności	825
		Uraz wielonarządowy	825
		Postępowanie w miejscu wypadku	826
ROZDZIAŁ 24		Utonięcie	827
Zespół nagłego zgonu niemowląt (SIDS)	794	Porażenie prądem elektrycznym	827
<i>Jacek Grygalewicz</i>		Zasady postępowania w stanach zagrożenia życia ...	828
Definicja	794	Pomoc doraźna	828
Historia SIDS	794	Zasady działania oddziałów intensywnej terapii	829
Występowanie	794	Śmierć pnia mózgu. Pobieranie narządów	831
Wiek występowania	795		
Dane patomorfologiczne i biochemiczne	795	Skorowidz	835